СУЧАСНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ В СТРУКТУРІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ НА ПРИКЛАДІ ГОСТРОГО І ХРОНІЧНОГО КОРОНАРНОГО СИНДРОМІВ

Тесленко Ю.В.

Українська медична стоматологічна академія

У науково-педагогічній статті висвітлено актуальне питання сучасної медичної освіти: покращення її якості й приведення рівня навчання до єдиних європейських стандартів. Висвітлено основні завдання медичних закладів вищої освіти. Виділено сучасні концептуальні підходи в структурі медичної освіти при викладанні внутрішньої медицини на прикладі гострого і хронічного коронарного синдромів.

Ключові слова: медична освіта, внутрішня медицина, гострий коронарний синдром, хронічний коронарний синдром.

The topical issue of modern medical education of its quality improvement, with the aim to bring the level of education in conformity with common European standards, was analyzed in this science pedagogical article. The main tasks of higher medical institutions are covered. Modern conceptual approaches in the medical education structure whilst internal medicine teaching on the example of acute and chronic coronary syndromes were highlighted.

Keywords: medical education, internal medicine, acute coronary syndrome, chronic coronary syndrome.

В епоху загальносвітового стрімкого розвитку медицини вивчення такої багатопрофільної й динамічної дисципліни як внутрішня медицина (внутрішні хвороби, терапія) має низку особливостей і висуває високі вимоги до викладання, орієнтовані на сучасні медичні рекомендації.

Зважаючи на те, що основним завданням медичного закладу вищої освіти (ЗВО) є створення якісного, і головне, конкурентоспроможного освітнього простору, який здатний забезпечити роботодавців висококваліфікованими фахівцями [2], слід акцентувати увагу на постійне підвищення якості медичної освіти з використанням інформаційних джерел та інноваційних принципів викладання, орієнтованих на реалізацію основних положень Болонської декларації та приведення рівня навчання до єдиних європейських стандартів.

Одним із провідних і найбільш актуальних напрямів внутрішньої медицини є кардіологія, і, безумовно, вивчення сучасних рекомендацій щодо ведення пацієнтів кардіологічного профілю є актуальним питанням викладання внутрішньої медицини. Одна з провідних організацій, яка займається науковою й освітньою діяльністю щодо проблем серцево-судинних хвороб, – це Європейське товариство кардіологів (European Society of Cardiology – ESC). Щороку товариство організовує до семи конгресів із різних напрямів кардіології. ESC видає і редагує сім журналів із кардіології, і, співпрацюючи з Американським коледжем кардіології, Американською Асоціацією серця й іншими організаціями, створює сучасні клінічні рекомендації щодо діагностики і лікування серцево-судинних хвороб [7].

Протягом останніх років у медицині запропоновано концептуально нові підходи до діагностики і лікування кардіологічної патології, зумовлені розвитком і широким упровадженням кардіохірургічної допомоги й методів рентгеноваскулярної діагностики і лікування. Так, відповідно до міжнародних рекомендацій широкого впровадження набули поняття «гострого коронарного синдрому» (ГКС), а в 2019 році – «хронічного коронарного синдрому» (ХКС). Відповідно, у 2014 і 2016 роках, ґрунтуючись на принципах доказової медицини з урахуванням сучасних медичних рекомендацій, було відповідно до наказів МОЗ України затверджено «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації (УКПМД). Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST» [3] і «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації. Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST» [4]. Провідна мета цих протоколів – створення ефективної системи надання допомоги пацієнтам із ГКС без елевації сегмента ST і з елевацією сегмента ST шляхом упровадження реперфузійної терапії для максимальної кількості пацієнтів на основі можливості проведення первинних перкутанних коронарних втручань (ПКВ) і тромболітичної терапії, забезпечення можливості проведення інвазивних реперфузійних процедур 24 години 7 днів на тиждень, а також стратифікація пацієнтів на групи ризику, кожна з яких має свої особливості діагностики і лікування (від складних інвазивних і хірургічних процедур до стандартних, загальнодоступних методик), а також відповідний прогноз захворювання.

У 2019 році на конгресі ESC було озвучено нові/переглянуті концепції в рекомендаціях щодо коронарного синдрому, які відображені в «2019 Guidelines on Chronic Coronary Syndromes ESC Clinical Practice Guidelines» [6].

Розглядаючи ці протоколи, слід виділити основну ідею, яка полягає в вивченні ішемічної хвороби серця з прикладної позиції. Так, згідно з рекомендаціями ESC ішемічна хвороба серця (ІХС) розглядається як динамічний процес, що призводить до різних клінічних сценаріїв, які зараховують до категорії ГКС або ХКС.

Рекомендації 2019 року було переглянуто, щоб сфокусуватися на ХКС замість стабільної ІХС. Так, у нових рекомендаціях щодо ХКС визначено шість клінічних сценаріїв, які найчастіше трапляються в пацієнтів [5]:

- **I.** Пацієнти з підозрою на ІХС і «стабільними» ангінальними симптомами і / або задишкою;
- **II.** Пацієнти з новим епізодом СН або дисфункції ЛШ і підозрою на ІХС;
- **III.** Безсимптомні й симптомні пацієнти зі стабілізованими симптомами <1 року після ГКС або пацієнти з недавньою реваскуляризацією;
- **IV.** Безсимптомні й симптомні пацієнти> 1 року після початкового діагнозу чи реваскуляризації;
- **V.** Пацієнти зі стенокардією і підозрою на судинні або мікросудинні захворювання;
- **VI.** Безсимптомні пацієнти, в яких на скринінгу виявляється іХС.

Вірогідність наявності захворювання до проведення діагностики ІХС, заснована на віці, статі й характері симптомів, зазнала суттєвих змін. Крім того, було введено нову фразу «Клінічна ймовірність іХС», в якій також використовуються різні фактори ризику ІХС як модифікатори вірогідності наявності захворювання. Оновлені можливості

застосування різних діагностичних тестів у різних групах пацієнтів для ІХС із і без симптомів. У рекомендаціях підкреслюється вирішальна роль здорового способу життя й інших профілактичних заходів у зниженні ризику подальших серцево-судинних подій і смертності [5].

Дискусійним є питання використання студентами при вивченні тем внутрішньої медицини сучасних вітчизняних і зарубіжних клінічних рекомендацій, проте, як бачимо, відповідно до основних завдань медичних ЗВО це питання стає гостро актуальним.

Так, вивчення нозологічних форм, основних патогенетичних механізмів їхнього розвитку і прогресування, основних методів діагностики і принципів лікування має бути не лише академічного спрямування із засвоєнням теоретичної бази й оволодінням практичними навичками, а й мати прикладне спрямування на майбутню фахову діяльність. Важливим стає розвиток у студента таких загальних компетенцій як уміння самостійного пошуку сучасної медичної інформації, ознайомлення із сучасними медичними дослідженнями і мультидисциплінарна інтеграція. Оптимізація самостійної роботи студентів, окрім запобігання невиправданим перенавантаженням у процесі їх підготовки, може сприяти формуванню загальних і предметних компетентностей майбутніх фахівців [1].

Прикладна мотивація студентів до освоєння предмета внутрішньої медицини сприятиме покращенню якості й ефективності навчального процесу.

Ураховуючи вищезазначене, виділимо концептуальні підходи в структурі сучасної медичної освіти:

1. Упровадження в освітній процес сучасних рекомендацій, що ґрунтуються на принципах доказової медицини, з використанням вітчизняних і зарубіжних рекомендацій щодо діагностики і лікування терапевтичної патології, сприяючи реалізації основних положень Болонської декларації й приведення рівня навчання до єдиних європейських стандартів;
2. Компентентісний підхід із формуванням спроможності студентів до використання знань у майбутній реальній медичній діяльності;
3. Мультидисциплінарний підхід, зумовлений розвитком і широким упровадженням сучасних хірургічних і малоінвазивних способів діагностики і лікування терапевтичних хворих.

Список використаної літератури

1. Тесленко М.М. Самостійна робота студентів як спосіб формування загальних і предметних компетентностей майбутніх фахівців / М.М. Тесленко, Ю.В. Тесленко, Л.О. М'якінькова // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2017. – С. 161-163.
2. Торонченко О. М. Міжнародні стандарти управління якістю сучасної вищої медичної освіти в Україні / О. М. Торонченко, Л. О. М'якінькова // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 222-224.
3. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації (УКПМД) «Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST» – Режим доступу : http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_164_GKSbezST/2016_164_YKPMD_GKSbezST.pdf
4. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації (УКПМД) «Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST» – Режим доступу : http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2014_455_GKS/2014_455%20YKPMD_GKS.pdf
5. Хронічний коронарний синдром. Європейські рекомендації 2019 р. / WebCardio.org. Електронний науково-практичний журнал про кардіологію. – Режим доступу : http://www.webcardio.org/khronichnyj-koronarnyj-syndrom-jevropejsjki-rekomendatsiji-2019-r.aspx
6. 2019 Guidelines on Chronic Coronary Syndromes ESC Clinical Practice Guidelines – Режим доступу : https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines/Chronic-Coronary-Syndromes
7. European Society of Cardiology – Режим доступу : http://www.escardio.org

ПРОВІДНА РОЛЬ МУЗЕЮ КАФЕДРИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНІЙ РОБОТІ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Дейнега Т.Ф., Сербін С.І., Волкова О.А.

Українська медична стоматологічна академія

В основі діяльності кафедри анатомії людини лежить міцний зв'язок педагогічного процесу і виховної роботи. У системі медичної освіти, теоретичної й практичної підготовки з анатомії людини чільне місце займає музей кафедри. Нині колекція музею має особливу цінність, оскільки виготовлення нових препаратів стає досить складним завданням.

Ключові слова: музей, анатомія людини, навчання.

The activity of the human anatomy department is based on a strong link between the pedagogical process and educational work. The Museum of the Department have a leading position in the medical education system, theoretical and practical training in human anatomy. Currently, the collection of our museum is of particular value, because the manufacture of new drugs becoming a quite challenge.

Keywords: museum, human anatomy, education.

Останніми роками набуває надзвичайного значення морально-духовне виховання студентів, що зумовлено процесами глобалізації, масовим поширенням алкоголізму, тютюнопаління, наркоманії [1]. Дуже важливим елементом виховної роботи в ЗВО стає формування принципів здорового способу життя, що визначає концептуальні напрями роботи колективу нашої академії, яка має міцні традиції й багатий досвід виховної роботи серед молоді.

Специфікою навчальної дисципліни «Анатомія людини» є те, що повноцінне навчання можливе лише за використання макропрепаратів.